

Biografie door Mario Sepi

Van vakbondsactivist tot pleitbezorger van het Europees sociaal model

Opstapje naar een Europese carrière: de 'Gioventù Federalista'

Al sinds de jaren '60 vertoont mijn carrière raakvlakken met het werkterrein van het Comité. In die tijd – ik was toen secretaris van de Romeinse sectie van de Italiaanse afdeling van de Europese federalistische beweging, de Gioventù Federalista – ontstond mijn interesse voor 'Europa' en met name het 'sociale Europa'. Vanaf 1966 hield ik me als onderzoeker bij het Instituut voor internationale zaken (IAI) bezig met het sociaal beleid en de vakbondsproblematiek in Europa. Zo kwam ik in contact met het Comité, waar ik in de periode 1969-1974 geregeld als deskundige voor de betrekkingen met de Middellandse-Zeelanden optrad. Het toeval wil dat mijn eerste werkstuk bij het IAI, dat destijds werd geleid door Altiero Spinelli, een essay over de rol van het Economisch en Sociaal Comité was.

In de jaren '70 en '80 was ik vooral actief binnen het Italiaans Verbond van Vakverenigingen (CISL), eerst als deskundige internationaal beleid en later als nationaal secretaris van de Italiaanse Federatie van Metaalbonden (FIM), met als specifieke taken: industrie- en cao-beleid. Mijn aandacht ging in die jaren vooral uit naar de luchtvaart- en automobiellindustrie. Zo was ik een van degenen die de vakbond er in 1984 toe wist te bewegen het Fiat-akkoord te ondertekenen, waarmee een einde kwam aan een langdurige crisis en een lange periode van sociale onrust. Met dit akkoord, dat ervoor zorgde dat uitgesloten werknemers weer aan het werk konden, heeft de vakbeweging een groot succes geboekt, en zulks in een tijd waarin werknemers, niet alleen in Italië maar in heel Europa, hard moesten vechten voor hun rechten en met ingrijpende sociale veranderingen werden geconfronteerd.

Een centrale doelstelling van de vakbeweging: sociale ontwikkeling

Sinds die tijd heb ik mij, in alle functies die ik sindsdien binnen de vakbeweging heb vervuld, door één centrale doelstelling laten leiden: het bevorderen van sociale ontwikkeling. Dit is ook een van de doelstellingen van het Comité, dat al meteen bij zijn oprichting in 1958 als taak meekreeg het Europees sociaal model in praktijk te brengen.

Ook na mijn overgang naar het Vakbondsinstituut voor Ontwikkelingssamenwerking (ISCOS), begin jaren '90, is het bevorderen van sociale ontwikkeling altijd mijn voornaamste doelstelling gebleven. Samen met Italiaanse en Europese organisaties heb ik diverse projecten met ontwikkelingslanden helpen opzetten, waarbij ik mij vooral sterk heb gemaakt voor de idee van 'gezamenlijke ontwikkeling', d.w.z. samenwerking tussen Noord en Zuid tussen maatschappelijke organisaties.

In het kader van de samenwerking met landen als Mozambique, Mali, Chili en Brazilië heb ik mij vooral geconcentreerd op thema's als opleiding, herscholing (ook als middel tot zelfontplooiing), vakbondsvrijheid en samenwerking tussen de diverse maatschappelijke categorieën in de verschillende economische sectoren. In Brazilië heb ik actief deelgenomen aan samenwerkingsinitiatieven ter ondersteuning van de strijd van de huidige president Lula tegen de dictatuur, en met name aan talloze opleidingsactiviteiten in de vakbondsschool in Belo Horizonte, waar de Braziliaanse Fiat-vestiging zich bevindt.

Door mijn jarenlange activiteiten bij Europese vakbondsorganisaties, zoals de Europese Federatie van Metaalarbeiders (FEM), ben ik altijd op Europa gericht geweest en heb ik altijd veel aandacht gehad voor het

reilen en zeilen van de vakbeweging op Europees niveau. Daarbij heb ik er altijd naar gestreefd de ideologische verschillen en barrières tussen de nationale vakverenigingen te overbruggen.

Functies bij het Europees Economisch en Sociaal Comité

In 1995 ben ik lid van het Comité geworden en in 2002 ben ik tot voorzitter van de groep Werknemers (groep II) gekozen. Ik heb mij bij het Comité vooral met economische thema's en met het Europees sociaaleconomisch beleid beziggehouden. Een van mijn belangrijkste adviezen was het initiatiefadvies Tendensen, structuren en institutionele regelingen van de internationale kapitaalmarkten uit 2002. Andere door mij behandelde thema's zijn het mededingingsbeleid, het Europees industriebeleid, de Monetaire Unie – o.m. in het advies over de EMU en de arbeidsverhoudingen – en de strategie van Lissabon.

Als 'kroon op het werk' komt daar vanaf dit jaar het EESC-voorzitterschap voor de komende twee jaar bij. Ik heb de prioriteiten van mijn voorzitterschap al toegelicht, maar wil in dat verband nog even wijzen op twee voor de toekomst van het Comité cruciale institutionele doelstellingen: de nieuwe strategie van Lissabon voor de periode na 2010 en de tenuitvoerlegging van het nieuwe Verdrag, dat voorziet in meer rechten en meer participatie.

Ik hoop dat ik hiermee duidelijk heb gemaakt hoe mijn vroegere activiteiten hun stempel hebben gedrukt op de doelstellingen die ik in de periode 2008-2010 wil trachten te verwezenlijken. Vanuit mijn specifieke achtergrond wil ik als voorzitter van het Comité stimuleren, innoveren en aanzetten tot nog betere resultaten. Nu ik voor het eerst in mijn 'institutionele' carrière niet langer als vertegenwoordiger van een specifieke categorie ga optreden maar een bredere verantwoordelijkheid op mij ga nemen, besef ik heel goed dat ik voor een moeilijke taak sta. Ik weet mij echter gesteund door de goede contacten die ik in de loop der jaren over de groepsgrenzen heen met de andere leden van het Comité heb opgebouwd.

Voor contact met Mario Sepi:

E-mail: mario.sepi@eesc.europa.eu
Tel: +32 25469297
Fax: +32 25469752

QE-30-08-709-NL-C

NL

Europees Economisch en Sociaal Comité

Rechten en solidariteit als leidraad in het globaliseringsproces

MARIO SEPI VOOR DE PERIODE 2008-2010

De boodschap van voorzitter Mario Sepi

Rechten en solidariteit als leidraad in het globaliseringsproces

Solidariteit als gezamenlijke inzet voor een gemeenschappelijk project

Solidariteit wordt vaak gezien als een gevoelskwestie (in de individuele of de collectieve sfeer) of als iets vrijblijvends, iets willekeurigs, iets dat van één kant komt. De slogan die ik voor mijn voorzitterschap heb gekozen – 'rechten en solidariteit als leidraad in het globaliseringsproces' – refereert aan een ander soort solidariteit, nl. het soort solidariteit dat al sinds jaar en dag als leidend beginsel achter het Europese integratieproject fungeert. Deze vorm van solidariteit is onlosmakelijk verbonden met begrippen als wederkerigheid, gezamenlijke inzet, actieve betrokkenheid en aandacht voor de ander, en valt niet te rijmen met sommige gevestigde ideeën, zoals het onderscheid tussen ontwikkelingslanden en donorlanden dat in het kader van de internationale samenwerking wordt gehanteerd en ook aan de basis ligt van liefdadigheid of 'compassionate conservatism'. Bij echte solidariteit is er niet iemand die geeft en iemand die krijgt, en ook niet iemand die beslist en iemand die gelaten afwacht. Echte solidariteit heeft niets van doen met medelijden en medeleven, maar wel met het gezamenlijk aanpakken van ongelijkheden in het kader van een gemeenschappelijk project.

Solidariteit als in het recht verankerd concept

Deze opvatting van 'solidariteit' heeft zich in de loop der eeuwen vertaald in publiekrechtelijke instituties, wet- en regelgeving en positief recht, waardoor spontane liefdadigheid van de machtigen geleidelijk aan het veld heeft geruimd voor juridisch verankerde rechten van de zwakken. Het begrip 'solidariteit' heeft de afgelopen eeuwen een enorme kwaliteits-sprong gemaakt: het werd vastgelegd in het recht en ligt nu mede aan de basis van de diverse herverdelingsinstrumenten (belastingstelsels, collectieve arbeidsovereenkomsten, verzorgingsstaat) en van het streven naar gelijkheid zoals dat concreet tot uiting komt in het Europees sociaal model. Daarmee is het

concept 'solidariteit' uitgegroeid tot een wezenskenmerk van onze samenleving en tot een van de factoren die Europa zo aantrekkelijk maken en daarmee mede aan de basis liggen van de verdere ontwikkeling van de Europese beschaving.

Solidariteit als concurrentie-instrument

Aan een dergelijke opvatting van solidariteit zit echter niet alleen een kwalitatief aspect. Het gaat hier namelijk niet uitsluitend om waarden en een bepaalde maatschappijvisie, maar ook om het versterken van Europa's concurrentievermogen in een 'globaliserende' wereld. Solidariteit moet een versnelde aanpassing van de economische structuren en een meer kwalitatieve economische ontwikkeling mogelijk maken, waardoor de sociaaleconomische processen op een hoger niveau worden getild, de samenleving stabiel wordt en sociale en milieuroampen als gevolg van een uitsluitend op het drukken van de kosten en het versterken van het concurrentievermogen gericht beleid – en de daarmee samenhangende sociale conflicten – worden voorkomen. Opkomen voor solidariteit betekent niet zich verzetten tegen de voortschrijdende globalisering. Het concept 'solidariteit' duidt op het geheel van initiatieven en doelstellingen die het mogelijk maken om sociaaleconomische ontwikkeling te gebruiken als instrument voor het creëren van een beschaafdere wereld met minder ongelijkheid.

Programma van Mario Sepi voor de periode 2008-2010

Samenvatting

Na de eerste 50 jaar van het bestaan van het Comité

Mijn mandaatsperiode begint in het jaar waarin het Comité zijn vijftig jarig bestaan viert. Dit brengt voor mij een dubbele verantwoordelijkheid met zich mee: ik moet de verworvenheden uit het verleden veilig stellen maar ook een toekomstvisie geven.

De viering van het vijftig jarig bestaan van het Comité valt in het Europees jaar van de interculturele dialoog. Het Comité heeft op dit gebied een zeer belangrijke rol te spelen. Als vertegenwoordiger van de organisaties uit het maatschappelijk middenveld kan het een belangrijke bijdrage leveren aan het overbruggen van de sociale en culturele verschillen binnen onze samenleving.

Het Comité fungeert ook als institutioneel adviesorgaan ten behoeve van de Europese wetgevende en uitvoerende instanties – een orgaan waar de diverse actoren uit het maatschappelijk middenveld zich op gezamenlijke oplossingen beraden.

Een toekomstvisie voor de periode na 2008 geven, betekent dus: ervoor zorgen dat het Comité deze tweeledige taak met succes kan vervullen, d.w.z. dat het kan blijven fungeren als:

- drijvende kracht achter de verdere ontwikkeling van onze samenleving;
- hoeder van het Europees sociaal model.

Evaluatie van de impact van het beleid op de samenleving

Zoals mijn slogan al aangeeft, wil ik mij tijdens mijn mandaatsperiode vooral richten op de thema's 'solidariteit' en 'rechten'. Twee jaar is een korte maar ideale periode om een aantal zaken te consolideren en tegelijk ook enkele nieuwe aanzetten te geven, o.m. met als doel de rol van het Comité binnen het EU-bestel te versterken.

Wil het Comité het standpunt van het maatschappelijk middenveld naar behoren kunnen vertolken, dan moet het meer aandacht schenken aan de concrete impact van EU-beleid op de samenleving. Het moet zich zo snel mogelijk een oordeel zien te

vormen van de concrete gevolgen van Europese besluiten.

Dankzij zijn leden en hun respectieve organisaties beschikt het Comité over een wijdvertakt netwerk van potentiële 'informanten'. Het moet dat netwerk ten volle benutten om de concrete impact van het beleid en de regelgeving van de EU te kunnen evalueren. Alleen dan zal het zijn adviserende en ondersteunende taak binnen het EU-bestel op een adequate manier kunnen vervullen en een afdoend antwoord kunnen geven op de vele vragen die het uit allerlei hoeken voorgeschoteld krijgt – vragen over de gevolgen van Europese besluiten voor de diverse maatschappelijke geledingen, voor de arbeidsverhoudingen, voor de sociale vooruitgang en voor de situatie van de burgers in het algemeen.

Drie prioriteiten

Het Verdrag van Lissabon bevat een aantal artikelen die kunnen bijdragen tot een versterking van de **participatiedemocratie**. Het is thans in eerste instantie de taak van het Comité om ervoor te zorgen dat een en ander daadwerkelijk in praktijk wordt gebracht. Dit betekent concreet dat het zijn adviserende taak met nog grotere gedrevenheid moet vervullen, maar ook dat het ten volle gebruik moet maken van zijn recht van initiatief en dat het erop moet toezien dat de bepalingen over voorlichting en raadpleging van het maatschappelijk middenveld worden overgenomen in het afgeleide recht. De diepe breuklijnen in onze samenleving en de huidige crisis in de betrekkingen tussen overheid en sociale partners maken een kwalitatieve aanpassing van de economische structuren noodzakelijk.

Dit brengt ons bij de tweede prioriteit: de **Lissabon-strategie**. Het belang van de Lissabon-strategie kan niet genoeg worden benadrukt: de samenwerking met de andere instellingen rond thema's als modernisering, kennismaatschappij, internationale concurrentie, onderzoek en rechten van burgers en werknemers is van cruciaal belang om de vernieuwing van onze samenleving handen en voeten te geven. Dit is hét moment om de EU-instellingen, de lidstaten, de sociale partners en andere met het Comité verbonden organisaties nieuwe voorstellen voor te leggen. Deze voorstellen moeten er in de eerste plaats op gericht zijn de Europese productiestructuur op een nieuwe leest te schoeien, maar moeten daarnaast ook tot doel hebben de bescherming van de rechten en levensomstandigheden van de burgers te verbeteren.

Vandaar de derde prioriteit: de **rechten** en het Europees sociaal model. Nu de EU een eigen Handvest van grondrechten heeft, moet ervoor worden gezorgd dat dit daadwerkelijk, en op alle niveaus, in praktijk wordt gebracht. Het Handvest van grondrechten en het Verdrag van Lissabon vormen samen een nieuw 'sociaal pact', dat moet worden vertaald in concreet beleid. In de eerste plaats moet de sociale agenda worden geactualiseerd. Dit houdt onder meer in dat meer duidelijkheid moet worden gebracht in de regels van het arbeidsrecht en in het verband tussen Europese en nationale maatregelen (incl. arbeidsovereenkomsten) om de Europese burgers weer de nodige rechtszekerheid te bieden en hun sociale rechten veilig te stellen.

Een krachtige boodschap uitdragen: het belang van communicatie

Het Comité dient parallel daaraan een efficiënt communicatiebeleid te voeren, zowel intern als naar buiten toe. Een 'modern' Europees Economisch en Sociaal Comité is het aan zichzelf verplicht om op het juiste moment en op een efficiënte manier boodschappen met een degelijke politieke inhoud uit te dragen.

Het moet daarbij prioriteit geven aan thema's die aansluiten bij de politieke actualiteit. Daarom moet het beslist de vinger aan de pols houden en laten zien dat het op de voet volgt wat er in de EU op de agenda staat.

Wat de communicatie naar buiten toe betreft moet het zijn strategie afstemmen op de agenda van de andere instellingen om nauwer met hen te kunnen samenwerken en, voor zover zijn bevoegdheden het toelaten, meer invloed te kunnen uitoefenen.